

hoz, felvilan előttem az a képsorozat, amint a bordeaux-i állomás oszlopos előcsarnokában megpillantottam, felém jönni, aztán az út, mely házához nagy-szerűen megművelt szőlőföldek között vezetett, majd a tenger, a város ódon házaival, a római császárok korabeli emlékekkel, Montaigne szobrával, a könyvtár épülete, hol Montaigne emlé-keit őrzik, a kikötő, a posta, ahonnan hazairtam és az egész város, melynek életműködésében volt valami számom-ra egészen különös, franciaországi utazásaim alkalmával sohasem tapasztalt.

Még látok jó Lucien, amint Ar-caehonban, ahova szintén elvittél, a tengerben fürdesz, a nap már éppen lemenőben van és a tenger mintha vérré változott volna mögöttem...

MADÁCSY LÁSZLÓ

Ne káromkodj!

(A Délmagyarország munkatár-sától) Az Aktió Katolika vasárnap délelőtti rendező Szegeden a káromkodás elleni tömeg-gyűlést a vá-rosháza nagytermében. A gyűlés 11 órakor kezdődik. Dr. Halász Pál ka-nonok-plébános nyitja meg a gyű-lést. Az ünnepi szónok dr. Rosta Lajos országgyűlési képviselő. A város hatósága részéről dr. Tóth Béla polgármesterhelyettes mond beszédet. Felszólalnak még dr. Csikós-Nagy Józsefné, Deák János, va-lamint a munkásság és az ifjúság képviselője.

Hogyan szerezhetnek a cukorbetegnek inzulin

(A Délmagyarország munkatár-sától) Nemrég foglalkozott a Délmagyarország az inzulin-ellátás kér-désével. Cikkünk most érdekes ak-tualitást kapott a Budapesti Köz-lönyben megjelent belügyminiszte-ri rendelet kapcsán. A rendelet az inzulinellátásnak a külföldi inzü-linbehozatalnak a háború követ-keztében beállt nagyfokú csökkené-se folytán előállt hiányán akar se-gíteni. A rendelet előírja, hogy a jövőben csak a cukorbetegnek kap-hatnak inzulin és azok is csak olyan mennyiségben, amennyire életük fenntartása érdekében feltét-lenül szükségük van. A rendelet az inzulin kiszolgáltatását orvosi en-gedélyhez köti. A hatósági orvosi engedélyt községekben a körorvos, vagy a községi orvos, városokban a városi orvos adja ki. Hatósági orvosi engedély nélkül kaphatók in-zulint az OTI-betegek akkor, ha az intézet terhére a biztosító intézet orvosa engedélyezte az inzulin ki-adását. Engedély nélkül szerezhe-tik be inzulinszükségleteiket a kór-házak és a tudományegyetemi kli-rikák is.

A hazai inzulinszükséglet meg-állapítása végett a rendelet előírja a cukorbetegnek egyszeri bejelenté-sét. Minden orvos és minden gyógy-intézet vezetője köteles a március 15. és április 15. közötti időszakban a kezelés alatt levő vagy jelentke-zett cukorbetegeket bejelenteni. Be-jelentő lapot a nyilvános gyógy-szertárak árúsfának. Minden cü-korbetegnek érdeke, hogy a megje-lölt idő alatt orvosnál, vagy vala-melyik gyógyintézetben jelentkez-zék, mert csak ilyen módon lesz biz-tosítható számára a szükséges inzu-linmennyiség.

A MOGYORÓSSY JAZZ és ARTISTA OLYMPIÁSZ

ma délelőtti 11 órakor lesz megtartva a Belvárosi Moziban.

Közreműködnek Budapest legelső művészei és szolistái. Néhány jegy még a Mozi pénztáránál kapható.

Nyolcvan éves Maeterlinck, a »Kék madár« költője

(A Délmagyarország munkatár-sától) Valahol Amerikában most ünnepli nyolcvanadik születésnapját egy öregember. Erdekes feje van: fényké-pét a világ minden kirakatában muto-gatták, amikor az öregur megkapta a Nobel-díjat. A dinamit feltalálójá-nak adományát nem azért kapta meg, mert valami új találmánnyal, felfede-zéssel tette gazdagabbá a tudást és egy illuzióval szegényebbé a világot. Nem bolyongott soha ez az »great old man« a technika világában, az orvos-tudomány csodái közt az emberi kuta-tóúton egyéb gyakorlati területein. Egy íróasztala volt csupán egy belga városkában. S naphosszat, hónapokig, évekig ült az íróasztal mellett és írt. Furesa mondatokat, amelyek egészen más világból jöttek elő, mint az a világ, amelyben élt. Ügyvéd volt s ha végeérték a pörös ügyek, a min-dennapi élet marakodó bajai, akkor visszavonult az íróasztala és az ön-maga valódi világának bástyái mö-gé s papírra rótta a végtelenség hangjait. A csönd nem tartott sokáig körülötte. Amikor 1911-ben megkap-ta a Nobel-díjat: ezt az eseményt már világhírnév előzte meg.

A Hamand származású Maeter-linck ezzel a világhírnévvel a vál-lán kelt át az Óceánon. S most éle-tének 80-ik állomásához ért. Nemcsak az ő ünnepe ez: mindenki ünnepe, aki ismeri a Méhek életét, a »Kék madár«-t s Maeterlinck többi szimbo-lista drámáját és bölcséleti művét.

AZ ÉLET

nem sokat tagadott meg tőle. A bel-ga király még grófi rangra is emel-te a nemzet hálája és elismerése kép-pen. A világ mélységes hódolattal vette körül személyét. Minden oka megvolt tehát, hogy a »napos oldal« csodáiban lássa meg az élet értelmét. S mégis, ez a költő, aki ragyogó szí-nekben csillogtatta meg az ön-maga világának konglomerátumát, annyira filozófus volt, hogy vad és sötét pesz-zimizmus szötte át, meg át azokat a sorokat, amelyeket az emberiségnek adott. Ez a pesszimizmus azonban nem volt végzetes: inkább az önmagá-val vívódó lélek különös borongása, mintsem a világgal szemben elfoglalt elutasító álláspont megnyilatkozása. Meglátta a szépséget a földön is, de nem tudta binni, hogy ezek a szépsé-gek meg tudják értetni az emberiség-gel, hogy értük kell élni. Nem a szen-

vedést kifogásolta, mert hiszen a szépség a benne rejlő emberi bol-dogság nem érhető el szenvedés, a küzdelem szenvedése nélkül. Csupán annak a fájdalmas hitének adott han-got, hogy az emberiség nem a szép-ség, a boldogság eléréséért szenved. Valami van a dolgok mélyén, amelyet filozófus-lelke megérez, költő-lelke megfogalmaz, de amelyet emberi — mindennapi lelke nem ért. »A szegé-nyek kincse«, a »Méhek élete«, a »Vi-rágok intelligenciája« — mind egy-egy példája annak, hogy miképpen keres, hol kutat a költő-filozófus a szépség, a lehetséges tökéletesség, a boldog-ság megnyilatkozásai után. Valami furesa érzés vonul végig szimbolista drámáin is: nem a görög tragédiák fátumszerűsége irányítja itt az em-beri sorsokat, hanem egész ujkéletű végzet, megállíthatatlan sodrás, is-meretlen titkos erő tartja markában az emberi sorsokat. Csakhogy a mae-terlincki drámákban — szemben a görög tragédiákkal — az ember a ma-ga küzdelmével megmászhatja a vég-zet útját, de a végzet akkor is betel-jesedik, mert az emberi küzdés kép-telen arra, hogy végső eredményben jó irányba terelje a dolgok menetét.

EGYIK FRANCIA

kritikusa a róla és műveiről szóló be-számolójának ezt a mottót adta:

»Soha ne legyünk nyugodtak, míg a jó jobb és a jobb legjobbnak nem vá-lik«. Erre a törekvésre nem tudta al-kalmasnak látni Maeterlinck az embe-reket. Mint költő, az emberek elé raj-zolta a jó, jobb és legjobbnak el-mélet gyakorlati eredményeit, de mint fi-lozófus úgy látta, hogy ennek az irat-lan törvénynek soha nem tud majd eleget tenni az ember. Pályájának kezdetén harcolt ez ellen és feltűnő, hogy éppen pesszimizmusa serkentí erre a harcra. Később azonban — a lélek ismeretlen mélységeiben véghe-mént metamorfózis következtében — különös megnyugvás kap otthont a küzdő sorok közt. A méhek és virá-gok életének adja olyan rajzát, mint senki előtte és senki utána. Szimbo-lum ez: emberi szívekhez szóló szim-bolum. Elérhetetlenség és távoli illu-zió.

Ezentul többé nem ő harcol, ha-nem a szépség megcsillogtatásával nagyszerű harcra szólítja az embere-ket. Megszületik a Kék madár, amely minden idők legcsodálatosabb mesé-

je. A szépséget, a boldogságot más-hol kell keresni, nem a külső csillo-gás örömei között. Muló dolgok ezek, amelyek még egyetlen nemzedék éle-tét sem tudják szebbé tenni, mert gyorsabban repülnek, mint a madár és nagyobb az iramuk, mint a tűnő idő-nek. Valahol benn, az emberi lelkek, az emberi ismeretlenség homályában húzódik meg a »Kék madár«: a bol-dogság szimbóluma s hiába kerget-jük ezt a földék felett, felhők alatt: bennünk lakik, az álomtalanság nyu-galmas csendjében. Nem álmodozunk, nem álmodnunk, nem vágyakozunk ké-kell, hanem csupán megismerni a sa-ját lelkünk ismeretlenségét. Ez a kin-cse a kunyhóknak s ez a nyugalma a palotáknak.

HARMÓNIA

olvad most már minden Maeterlinck műveiben. Nem lázad a végzet ellen. Az ember amúgy is kicsiny és joga-sulatlan ahhoz, hogy a végzet titkait, a felsőbb hatalmak akarát, kifű-rkésze s az egyetemesség rejtelmé-nek nyomára jusson. Irtozatos börtön lenne a világ, ha minden titkát ismernék az emberek. Ne a külső vi-lág titkait kutassa, hanem az önmaga belső rejtélyeit. S tökéletesítse ön-magát, mert ezzel tökéletesebbé te-heti a földet is. Míg önmagát meg nem javítja, addig a világot hiába akarja megváltoztatni, mert csak rombol-ni képes. Vad ösztönei vezeti, mert csak érzi — mint egy állat a dzsun-gelben — ezeket az ösztönöket, de nem ismeri őket. A belső tökéletes-ség a bölcsességgel egyenlő s a böl-csesség derűt ad, helyes életfelfogást, amely táplálhatja azután a boldogság gyökereit. Ne a világnak kívánjunk urai lenni, hanem önmagunknak, az önmagunk gondolatainak. A gondol-kozás megóv a vakhittól és elvezet an-nak a világnak földjére, amelyet meg-ismerni szándékunkban van s amelyet itt akarunk magunknak berendezni.

Maeterlinck kutat az emberi ismeretlenség érdekében. Nem látja a vég-zet; a magasságok túl messze vannak, a mélységek félelmetesek. Az örök erő, az istenség felé vonzza minden megnyilatkozás. S hirdeti, hogy az emberiségnek nem az a feladata, hogy ennek az örök lénynek, ennek a foly-ton ható erőnek nevével visszaélve rábizzuk minden emberi kétség elsi-mítását, hanem az, hogy az istensé-get fellelve az önmagunk lelkében megtaláljuk a belső tökéletességet.

KÖNNYŰ ÉS KÖNNYELMŰ

filozófia az, amit Anatole France az-zal a jelenettel szimbolizál, hogy »Kant sokáig kereste Istent s ma-r már lemondott arról, hogy megtalál-ja, amikor egyszer Königsberg utcáin nagy verekezésnek és rőmbolásnak ta-nuja lőn. Gyorsan hátatfordított az ut-cának s rábízta Istenre a véres ve-rekezés megszüntetését«.

Önmagunkat kell annyira tökélete-síteni, hogy urai legyünk minden romboló ösztönünknek — tanítja Mae-terlinck s akkor megtaláljuk az egye-temes nyugalomban, a jobban és leg-jobban berendezett világban a leg-felsőbb jót.

Sokat utazgat Maeterlinck Ameri-kában. Vonatok ablakán keresztül, is-meretlen és ismerős emberek beszé-dében, kinn a farmok küzdelmében s benn a gyárak szürke gépei mellől fut a szemébe, a lelkébe a világ. Aztán feül az íróasztala mellé és ír. Mint egykor a belga városban, ahol ügyvé-deskedett. Mint költő és mint filozó-fus nézi ma már a világ gigantikus pörét. Tolla tán meg-megáll egy pil-lanatra. Várja, hogy belülről melyik hang bujik elő: a régi pesszimizmus-e, vagy az újabb megnyugvás? Emlékek veszik körül, a világ minden részé-ből jönnek ide halk suhanással. S az őz Maeterlinck feláll, az ablakhoz lép, nézi a világot. Nézi, hogy ki-nyithatja-e már a Kék madár kalit-káját...

MARON FERENC

Spitzer Lajosné sz. Gyémánt Margit mérhetetlen fájdalommal közli, hogy egyetlen támasza és vigasza, a legodaadóbb és önfeláldo-zóbb férj

SPITZER LAJOS

v. KENDERNAGYKERESKEDŐ

élete 69-ik és boldog házasságának 37-ik évében hosszas betegség után f. hó 7-én elhunyt. Imádott egyetlenemet f. hó 8-án d. u. fél 4-kor a Cinteremből temették felejtéhetetlen Pali fiunk mellé.

Gyászolják: testvérei, sógorai, sógornői és kiterjedt rokonsága.

Részvéltatogatók mellőzését kérjük

Külön villamoskocsi a Dugonics-térről indul.